

Edukacja medialna w Polsce w latach 2008 – 2011. Najważniejsze inicjatywy, główne problemy, perspektywa rozwoju

Mediumistic education in Poland
in years 2008 – 2011. Most important initiatives, main problems,
prospect of evolution

Piotr Drzewiecki

Koniec 2007 roku przyniósł nową perspektywę rozwoju edukacji medialnej w krajach członkowskich Unii Europejskiej. Mam tutaj na myśli głównie dwa dokumenty: Komunikat Komisji Wspólnot Europejskich z 20 grudnia 2007 roku Europejskie podejście do umiejętności korzystania z mediów w środowisku cyfrowym¹ oraz nową dyrektywę audiowizualną, przyjętą 11 grudnia 2007 roku². Podkreślono w niej konieczność rozwoju edukacji medialnej w Europie. Kraje członkowskie zostały zobowiązane do składania sprawozdań z realizacji dyrektywy do 19 grudnia 2011 roku.

W dokumencie Europejskie podejście do umiejętności korzystania z mediów w środowisku cyfrowym czytamy m.in.: władze krajowe ponoszą główną odpowiedzialność za uwzględnienie umiejętności korzystania z mediów w programach szkolnych na wszystkich szczeblach. Ostatnio zatwierdzony tekst dyrektywy audiowizualnej zawiera motyw odnoszący się do umiejętności korzystania z mediów (37), a art. 26 przewiduje obowiązki w zakresie sprawozdawczości dla Komisji w odniesieniu do badania stopnia umiejętności korzystania z mediów we wszystkich państwach członkowskich.

W grudniu 2008 roku zabrał głos również Parlament Europejski przyjmując Rezolucję w sprawie umiejętności korzystania z mediów w środowisku cyfrowym³. Rezolucja zawiera m.in. następujące postulaty i zachęty: edukacja medialna musi obejmować wszystkich obywateli: dzieci młodzież, dorosłych, osoby starsze i osoby niepełnosprawne (nr 11), edukacja medialna powinna stanowić część oicjalnego

¹ Europejskie podejście do umiejętności korzystania z mediów w środowisku cyfrowym, Komisja Wspólnot Europejskich, Bruksela, dnia 20.12.2007, KOM (2007) 833.

² Dyrektywa Parlamentu Europejskie i Rady 2007/65/WE o audiowizualnych usługach medialnych (AVMS) przyjęta 11 grudnia 2007 roku. Preambuła, motyw 37; art. 26.

³ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie umiejętności korzystania z mediów w środowisku cyfrowym (2008/2129(INI)), nr 11.

kształcenia, do którego dostęp powinny mieć wszystkie dzieci (nr 18), umiejętność korzystania z mediów powinna być dziewiątą kluczową kompetencją do wspólnych europejskich ram odniesienia procesu uczenia się przez całe życie (nr 19), edukacja medialna powinna być nastawiona na praktykę i powiązana z innymi przedmiotami ekonomicznymi, politycznymi, literackimi, społecznymi, artystycznymi i informacyjno-technicznymi (nr 20), przyszłościowym rozwiązaniem jest stworzenie specjalnego przedmiotu edukacja medialna (nr 20).

Powyższe dokumenty to również ważna inspiracja i kontekst polskich działań, zmierzających do upowszechnienia edukacji medialnej w Polsce. W artykule chciałbym zaprezentować najważniejsze krajowe inicjatywy w zakresie edukacji medialnej w latach 2008 – 2011, a więc w ustalonym poprzez dyrektywę audiowizualną okresie sprawozdawczym dla krajów Unii Europejskiej. W dalszej części chciałbym wskazać na główne problemy związane z upowszechnianiem edukacji medialnej w Polsce oraz nakreślić perspektywę jej rozwoju na kolejne lata.

Najważniejsze polskie inicjatywy edukacyjno-medialne po 2007 roku

Analiza będzie obejmować zarówno inicjatywy podjęte przez organy konstytucyjne (głównie Krajową Radę Radiofonii i Telewizji) jak i wybrane, społeczne przedsięwzięcia edukacyjno-medialne o zasięgu ogólnopolskim. Przede wszystkim należy udokumentować działania Forum Edukacji Medialnej, reformę programową Ministerstwa Edukacji Medialnej, działania Polskiego Komitetu ds. UNESCO, konferencję Media Desk Polska i Kongres Kultury Polskiej w 2009 roku oraz inicjatywę społecznej koalicji Pakt dla edukacji, działającej również na rzecz upowszechniania edukacji medialnej w Polsce.

A) Forum edukacji medialnej KRRiT

W odpowiedzi na zachęty europejskie Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zainicjowała Forum Edukacji Medialnej. W latach 2008 – 2010 (do czasu zakończenia kadencji 4 sierpnia 2010) głównie w siedzibie KRRiT odbywały się spotkania plenarne poświęcone zagadnieniom dotyczącym edukacji medialnej, w których uczestniczyli przedstawiciele resortów kultury, edukacji, pracy i nauki, także pracownicy wyższych uczelni, instytucji, stowarzyszeń i ekspertów w tej dziedzinie. W analizowanym okresie odbyło się 7 spotkań Forum. Ich głównym animatorem był minister Piotr Boroń, członek KRRiT. W spotkaniach uczestniczyli również pracownicy innych departamentów KRRiT⁴. Ostatnie VII Forum zorganizowano w siedzibie Polskiego Radia S.A. w Warszawie. Uczestnicy spotkania wzięli również udział w audycjach tematycznych na antenie

⁴ Edukacja medialna, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, <http://www.krrit.gov.pl/bip/Edukacjamedialna/tabid/310/Default.aspx> (dostęp 9.09.2010)

PR 1, PR 2 i PR 3 Polskiego Radia⁵.

Jednym z celów Forum, oprócz promocji polskich działań edukacyjno-medialnych, stało się wypracowanie Narodowego Programu Edukacji Medialnej (NPEM) oraz wprowadzenie edukacji medialnej do polskiego szkolnictwa. Okazją do tego były prace nad nową reformą programową Ministerstwa Edukacji Narodowej. Idea NPEM była m.in. przedstawiana w Kancelarii Prezydenta Polski, ministrowi Ryszardowi Legutce, na spotkaniu w czerwcu 2008 roku. Piotr Boroń, twórca założeń NPEM, tak przekonywał o konieczności wdrożenia programu: istnieje obiektywna potrzeba edukacji medialnej społeczeństwa polskiego (zarówno dzieci jak i dorosłych); rośnie społeczna świadomość potrzeby edukacji medialnej a równocześnie podkreśla się słaby dostęp do wiadomości z tej dziedziny; funkcjonują już narodowe plany z innych dziedzin; zagraniczni partnerzy (Wielka Brytania, Irlandia, Szwecja i Norwegia) już dawno skonstatowali potrzebę powszechnej edukacji medialnej i wypracowali metody jej wdrażania u siebie, a instytucje międzynarodowe, z Unią Europejską na czele, zalecają traktowanie przez państwa członkowskie edukacji medialnej z najwyższym zainteresowaniem⁶.

Minister Boroń docenił w opracowaniu dorobek polskiej pedagogiki mediów, programy studiów w zakresie edukacji medialnej, propozycje programów nauczania w szkolnictwie powszechnym, inicjatywy nadawców w tym zakresie m.in. program Media Starter Canal+⁷, aktywność stowarzyszeń w promowaniu edukacji medialnej. Jego zdaniem edukacja medialna powinna być częścią szerokiego programu społecznego przy zaangażowaniu szkoły, organizacji społecznych i mediów. Zalecanymi formami promocji powinny być m.in. audycje na temat wychowania do mediów w radiu i telewizji, portale internetowe, konferencje naukowe, materiały dydaktyczne dla nauczycieli, konkursy dla młodzieży. Twórca idei NPEM prezentował swoją koncepcję m.in. podczas Europejskiego Kongresu Edukacji Medialnej w Bellarii (Włochy) 21-24 października 2009⁸ oraz warszawskiej Media Literacy Conference, w Fabryce Trzciny 19 czerwca 2009.

W nowa kadencji KRRiT zaniechało regularnych spotkań Forum. 3 grudnia 2010 roku zorganizowano jednak konferencję pt. „Edukacja medialna i kompetencje społeczne”. Osobą odpowiedzialną w KRRiT za działania związane z upowszechnianiem edukacji medialnej został prof. Józef Pastuszka.

⁵ Nagrania z audycji: P. Drzewiecki, VII Forum Edukacji Medialnej w Polskim Radiu, <http://presscafe.eu/?p=178> (dostęp 22.06.2011).

⁶ P. Boroń, Narodowy Program Edukacji Medialnej (archiwum autora).

⁷ Media Starter. Program edukacyjny dla uczniów gimnazjum, Canal +, <http://www.canalpluscyfrowy.pl/mediastarter/cd/start.html> (dostęp 9.09.2010).

⁸ P. Boroń, Informacja o konferencji EuroMeduc – Bellaria 2009, http://www.krrit.gov.pl/bip/Portals/0/edukacja/091118/spraw_bellaria.pdf (dostęp 9.09.2010). Zob. też nagranie wideo z wystąpienia Piotra Boronia podczas Media Literacy Conference, http://www.youtube.com/user/MediaDeskPoland#p/u/9/fVT_5cPq7bU (dostęp 9.09.2010).

B) Edukacja medialna w świetle reformy programowej MEN

Jednym z celów pracy Forum Edukacji Medialnej stały się dążenia do wprowadzenia edukacji medialnej do projektu nowych podstaw programowych Ministerstwa Edukacji Medialnej. Zdaniem większości uczestników Forum, edukacja medialna powinna stać się odrębnym, obowiązkowym i powszechnym przedmiotem szkolnym. Prace nad nową podstawą programową⁹ rozbudziły nadzieje na jego wprowadzenie. Podczas spotkań krytykowano próby łączenie edukacji medialnej z plastyką. Proponowano tymczasowe połączenie z informatyką, wiedzą o społeczeństwie, wiedzą o kulturze, a nawet programem szkolnej katechezy. Przedstawiciele MEN podnosili kwestię braku odpowiedniej kadry dydaktycznej. Zaproponowano, żeby do czasu jej wykształcenia funkcję nauczycieli edukacji medialnej pełnili informatycy lub bibliotekarze.

W imieniu uczestników Forum, Witold Kołodziejski, przewodniczący KRRiT wystosował list do Ministerstwa Edukacji Narodowej, w którym postulował wprowadzenie edukacji medialnej jako obowiązkowego i odrębnego przedmiotu. Czytamy w nim m.in.: Uczestnicy spotkania w Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji wyrazili pogląd, że docelowy system kształcenia w zakresie edukacji medialnej powinien być powszechny i ciągły, a nawet powinien obejmować wychowanie przedszkolne. Obecne propozycje łączenia edukacji medialnej z plastyką wydają się w praktyce wysoce niefortunne. Do czasu wykształcenia odpowiedniej kadry nauczycielskiej należałoby raczej łączyć edukację medialną z informatyką¹⁰. Podobny postulat zawarto w stanowisku KRRiT w sprawie potrzeby upowszechnienia wiedzy z zakresu edukacji medialnej, przyjętym 10 czerwca 2008 roku¹¹.

Mimo starań i postulatów środowisk zainteresowanych edukacją medialną, MEN nie zdecydowało się wprowadzić nowego przedmiotu. W podstawach programowych, wprowadzonych rozporządzeniem z 23 grudnia 2008 roku¹², znalazły się jedynie ogólne zapisy dotyczące potrzeby edukacji medialnej. Ponieważ środki społecznego przekazu odgrywają coraz większą rolę, zarówno w życiu społecznym, jak i indywidualnym, każdy nauczyciel powinien poświęcić dużo uwagi edukacji medialnej, czyli wychowaniu uczniów do właściwego odbioru i wykorzystania mediów – czytamy w preambule podstawy programowej dla gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych (zał 4. do rozporządzenia)¹³. Cele i treści jej nauczania

⁹ Reforma programowa MEN, <http://www.reformaprogramowa.men.gov.pl/> (dostęp 9.09.2010).

¹⁰ List Witolda Kołodziejskiego Przewodniczącego KRRiT do pani Katarzyny Hall Minister Edukacji Narodowej, http://www.krrit.gov.pl/bip/Portals/0/edukacja/hall_men.pdf (dostęp 9.09.2010).

¹¹ Stanowisko KRRiT z 10 czerwca 2008 roku w sprawie potrzeby upowszechnienia wiedzy z zakresu edukacji medialnej, http://www.krrit.gov.pl/bip/Portals/0/edukacja/st_080610.pdf (dostęp 9.09.2010).

¹² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.

¹³ Zob. Załącznik nr 4. tamże.

rozproszono po różnych zajęciach (zwłaszcza wiedza o społeczeństwie, wiedza o kulturze, informatyka). MEN nie wyklucza jednak możliwości prowadzenia zajęć z edukacji medialnej w postaci odrębnego przedmiotu. Zgodnie z ideą reformy szkoły są zobowiązane do organizowania uczniom dodatkowych zajęć do wyboru, co również stwarza możliwości dla rozwoju edukacji medialnej¹⁴.

C) O edukacji medialnej na Kongresie Kultury Polskiej w 2009 roku

Temat edukacji medialnej został wyraźnie zaakcentowany podczas krakowskiego Kongresu Kultury Polskiej (23-25 września 2009), ściślej w Raporcie o mediach audiowizualnych, przygotowanym przez prof. Wiesława Godzica i dr Aleksandrę Drzał-Sierocka. W rozdziale Priorytet dla edukacji medialnej autorzy podkreślają m.in., że trzeba stworzyć politykę edukacji medialnej, trzeba kształcić dzieci i młodzież, ale także edukować medialnie dorosłych obywateli, przygotowywać nauczycieli jako przyszłych edukatorów medialnych. Tworzyć odpowiednie kierunki studiów. Uczyć wiedzy o mediach, ale także kształcić umiejętności medialne, komunikacyjne i artystyczne. Godzic opowiada się również za osobnym przedmiotem w szkole i krytykuje próby łączenia edukacji medialnej z informatyką czy plastyką. Edukacją medialną nie mogą zajmować się osoby nieprzygotowane, z przymusu¹⁵.

D) Inicjatywy Media Desk Polska

Polskie biuro unijnego programu Media Desk¹⁶ również włączyło się w popularyzację edukacji medialnej w Polsce, choć głównym priorytetem tego programu pozostaje promocja europejskiej twórczości audiowizualnej. 19 czerwca 2009 roku Media Desk Polska zorganizowało konferencję w Warszawie, poświęconą polskim staraniom o media literacy, z udziałem przedstawicieli Media Literacy Expert Group. Do tej pory prawie nikt nie prezentował dorobku polskiej edukacji medialnej na forum europejskim, czego dowodem jest brak polskich przedstawicieli w grupie ekspertów.

Z inicjatywy Joanny Wendorff-Østergaard, dyrektor polskiego biura Media Desk, i mojej powstała również idea kampanii społecznej MEDIA AKTYWNI, z udziałem mediów audiowizualnych w Polsce¹⁷. Przygotowałem propozycję

¹⁴ Szerzej na temat edukacji medialnej w świetle reformy programowej MEN w artykule: P. Drzewiecki, Edukacja medialna w nowej podstawie programowej kształcenia ogólnego, „Biuletyn Edukacji Medialnej” 2010 nr 1, s. 22 – 33.

¹⁵ W. Godzic, A. Drzał-Sierocka, Raport o mediach audiowizualnych. Priorytet dla edukacji medialnej, <http://www.kongreskultury.pl/title.pid,184.html%20> (dostęp 9.09.2010).

¹⁶ Media Desk Polska, <http://www.mediadeskpoland.eu/> (dostęp 9.09.2010).

¹⁷ MEDIA AKTYWNI. Idea społecznej kampanii – propozycja dla mediów, z J. Wendorff-Østergaard (dyrektor Media Desk Polska), http://www.mediadeskpoland.eu/page/_550_media-aktywni-

programu edukacji medialnej dla gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych MEDIA AKTYWNI z opracowaniem metodycznym, rozpowszechnianego na zasadach licencji Creative Commons w Internecie¹⁸. Z inicjatywy Media Desk Polska udało się również zorganizować szkolenie dla nauczycieli i dyrektorów z całej Polski szkół w Hotelu InterContinental w Warszawie na temat Kształcenia kompetencji medialnych w szkole według nowej podstawy programowe MEN (15 grudnia 2009 roku).

E) Polskie Stowarzyszenie Edukacji Medialnej i Dziennikarskiej im. Jana Pawła II

W kwietniu 2009 roku powstało Polskie Stowarzyszenie Edukacji Medialnej i Dziennikarskiej im. Jana Pawła II, którego jednym z celów jest promowanie edukacji medialnej w szkolnictwie katolickim w Polsce. Polskie Stowarzyszenie Edukacji Medialnej i Dziennikarskiej im. Jana Pawła II (w skrócie: PSEMiD) jest organizacją zrzeszającą wykładowców edukacji medialnej i dziennikarskiej, rzeczników instytucji kościelnych i duszpasterzy ludzi mediów. Stowarzyszenie jako organizacja katolicka, o której mowa w art. 35 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 29, póź. 154 z późn. zm.), jest stowarzyszeniem prywatnym w rozumieniu kań. 299 § 1-3 KPK i działa za aprobatą kompetentnej władzy kościelnej zgodnie z kań. 305 § 1 KPK. Stowarzyszenie posiada również osobowość prawną na podstawie prawa o stowarzyszeniach.

Pomysłodawcą, założycielem i pierwszym przewodniczącym PSEMiD był śp. ks. prof. Antoni Lewek (1940 – 2010), homileta, medioznawca, teolog i pedagog mediów¹⁹. Założycielskie Walne Zebranie PSEMiD odbyło się 14 kwietnia 2009 roku, na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Wcześniej 27 listopada 2008 roku, na 346. Zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski obradującym na Jasnej Górze, biskupi polscy zatwierdzili Statut PSEMiD na okres trzech lat. Stowarzyszenie było m.in. organizatorem konferencji „Polityka informacyjna Kościoła” 28 października 2009 roku, na UKSW w Warszawie. Jesienią 2011 roku jest planowana kolejna konferencja nt. „Edukacja medialna jako zadanie społeczne i duszpasterskie”.

--idea-spoecznej-kampanii---propozycja-dla-mediow/ (17.06.2009).

¹⁸ MEDIA AKTYWNI. Dlaczego i jak uczyć edukacji medialnej? Program nauczania edukacji medialnej dla gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych z opracowaniem metodycznym, Otwock-Warszawa 2010, <http://presscafe.eu/images/MediaAktywni.pdf>, ss. 188.

¹⁹ Śp. ks. prof. A. Lewek (1940 – 2010) – założyciel PSEMiD, <http://psemid.pl/xlewek.html> (dostęp 22.06.2011). Zob. też: A. Lewek, Polskie Stowarzyszenie Edukacji Medialnej i Dziennikarskiej im. Jana Pawła II. Dokumentacja powstania i organizacji, Warszawa 2009; P. Drzewiecki, PSEMiD, <http://presscafe.eu/?p=119> (dostęp 22.06.2011).

Zgodnie ze statutem: celem i zadaniem Stowarzyszenia są działania edukacyjno-formacyjne, naukowo-badawcze, integracyjne i promocyjne, czyli doskonalenie kwalifikacji nauczycieli (wykładowców) edukacji medialnej i dziennikarskiej, rzeczników instytucji kościelnych i duszpasterzy ludzi mediów, a także naukowe zgłębianie oraz propagowanie wiedzy o procesach komunikowania społecznego, o funkcjonowaniu mediów we współczesnym świecie i ich potężnym wpływie — pozytywnym i negatywnym — na mentalność i postawy człowieka, o ich kreatywnej roli w kształtowaniu opinii publicznej i budowaniu społeczeństwa informacyjnego, o ich funkcji edukacyjnej i ewangelizacyjnej²⁰.

F) Stanowisko Polskiego Komitetu IFAP UNESCO w kwestii edukacji medialnej

Polski Komitet Programu Informacja dla Wszystkich przy Polskim Komitecie do spraw UNESCO również zabrał głos w sprawie edukacji medialnej. Na spotkaniach 9 lutego i 8 czerwca 2011 roku omawiana była kwestia stanowiska polskiego komitetu IFAP UNESCO. Zespół roboczy pod kierownictwem prof. Bronisława Siemienieckiego zadeklarował przygotowanie odpowiedniego dokumentu i skierowanie go do polskich władz oświatowych latem 2011 roku. Wzorem jest tutaj tzw. deklaracja belgijska przyjęta przez Wysoką Radę ds. Edukacji Medialnej Wspólnoty Francuskiej w Belgii 18 stycznia 2011 roku²¹. Zespół roboczy planuje w stanowisku zaproponować własną definicję kompetencji medialnych, zaproponować działania Polski w zakresie edukacji medialnej na najbliższe lata, w tym uzasadnić wprowadzenie edukacji medialnej jako przedmiotu szkolnego²².

Edukacja medialna jest przedmiotem zainteresowań UNESCO od 1982 roku, kiedy to podczas konferencji w Niemczech przyjęto Grunwald Declaration of Media Education²³. UNESCO było również organizatorem kilku następnych konferencji poświęconych problematyce wychowania do mediów m.in. w Tuluzie w 1990 r., Paryżu – 1997 r., Wiedniu – 1999 r.²⁴ i Sewilli – 2002 r. Najnowszym dokumentem UNESCO jest przyjęta w 2007 roku agenda zawierająca 12 zaleceń dotyczących

²⁰ Statut Polskiego Stowarzyszenia Edukacji Medialnej i Dziennikarskiej im. Jana Pawła II, art. 5., http://psemid.pl/dokumenty/statut_PSEMiD.pdf (dostęp 22.06.2011).

²¹ La déclaration de Bruxelles, <http://www.declarationdebruxelles.be/> (dostęp 22.06.2011); Deklaracja Brukselska w sprawie edukacji medialnej przez całe życie (tłumaczenie robocze), <http://www.krrit.gov.pl/bip/LinkClick.aspx?ileticket=6IviYKGH0bY%3d&tabid=310> (dostęp 22.06.2011).

²² Projekt Stanowiska Polskiego Komitetu IFAP w kwestii zapewnienia edukacji medialnej dla wszystkich grup wiekowych i społecznych, szczególnie dzieci i młodzieży oraz osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym (archiwum autora).

²³ Grunwald Declaration of Media Education, 1982, http://www.unesco.org/education/pdf/MEDIA_E.PDF (8.05.2009).

²⁴ Paris Agenda or 12 Recommendations for Media Education, Paris, UNESCO, 21-22 June 2007, <http://www.ifap.ru/pr/2007/070625ba.pdf> (26.08.2009).

rozwoju edukacji medialnej, wśród których znajdują się również postulaty dotyczące wprowadzenia edukacji medialnej do szkół, stosowania metod aktywizujących w nauczaniu, objęcia nauczycieli programami kształcenia w zakresie mediów czy też zachęty do rozwoju akademickiej pedagogiki mediów²⁵.

G) Wybrane ogólnopolskie programy edukacji medialnej

Trudno w tym miejscu wymienić wszystkie ważniejsze inicjatywy w zakresie edukacji medialnej w Polsce. Wiele z nich ma charakter projektów szkolnych, realizowanych w skali danej szkoły czy regionu. Nie można jednak nie wspomnieć o najważniejszych, z założenia kierowanych do szkół w całej Polsce.

I tak ważną inicjatywą edukacyjno-medialną prowadzoną od 2009 roku jest program edukacji ilmowej w szkołach Filmoteka Szkolna, promowany przez Polski Instytut Sztuki Filmowej. Jak czytamy w opisie projektu: do prawie 14 000 szkół w całej Polsce wysłaliśmy pakiety płyt DVD zawierające ponad 50 ilmów fabularnych, dokumentalnych i animowanych. Filmy dobrane zostały do 26, zaproponowanych przez specjalistów od danego przedmiotu, tematów lekcji i zajęć pozalekcyjnych (j. polski, historia, wiedza o sztuce, wiedza o społeczeństwie). Filmy te nie są ekranizacjami lektur ani zestawem najważniejszych osiągnięć polskiej kinematografii. To dzieła, które zdaniem filmoznawców, dobrze ilustrują poszczególne tematy, z punktu widzenia wiedzy o ilmie. Przykładowo są to: Obserwacje codzienności, Siła symbolu, Rozdroża historii, Metafory prawdy czy Portret zbiorowości²⁶.

Interesującą propozycją jest również projekt Olimpiady medialnej, realizowany przez Fundację Nowe Media, od lat prowadzącą program tworzenia internetowych czasopism uczniowskim Mam Media. Uczniowie w trzech etapach sprawdzą swoją wiedzę z zakresu transformacji medialnej, specyiki przekazu nowych mediów, selekcji i odbioru informacji oraz umiejętności autoprezentacji i komunikacji interpersonalnej²⁷. Warto również odnotować zapowiedź nowej edycji programu Media Starter dla gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, prowadzonego przez telewizję Canal+. Zespół pod kierunkiem prof. Wiesława Godzica przygotował podręcznik metodyczny Media audiowizualne na rozdrożu. Planowane są również szkolenia dla nauczycieli, w pierwszym etapie z województwa pomorskiego²⁸.

²⁵ Filmoteka szkolna, <http://www.ilmotekaszkolna.pl/> (dostęp 22.06.2011).

²⁶ Olimpiada medialna w nowym roku szkolnym, <http://fundacjanowemedia.org/pl/component/content/article/82-olimpiada> (dostęp 22.06.2011).

²⁷ Canal+ Cyfrowy Program edukacji medialnej Media Starter, <http://www.canalpluscyfrowy.pl/pl/mediastarter> (dostęp 22.06.2011).

²⁸ Program Kapitał Ludzki, <http://www.efs.gov.pl/> (dostęp 9.09.2010).

Duże nadzieje na rozwój edukacji medialnej można wiązać z Narodową Strategią Spójności i programem Kapitał Ludzki²⁹, realizowanym w Polsce w latach 2009 – 2013. Dzięki programowi można inansować projekty edukacyjno-medialne, zwłaszcza w ramach działania 9.4. Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty, którego celem jest m.in. kształcenie nowych kompetencji wśród nauczycieli. Pomimo trudności z przekonaniem władz oświatowych do wprowadzenia edukacji medialnej w szkołach, nadal możliwe jest realizowanie tego przedmiotu w odrębnej formie, dzięki większej autonomii dyrektorów szkół. MEN dopuszcza również realizowanie edukacji medialnej w ramach obowiązkowej wiedzy o kulturze, co daje większe możliwości na zatrudnienie nauczycieli (mogliby prowadzić dwa przedmioty równolegle). To pozwala sądzić, że obecny okres ma charakter przejściowy i motywuje do podejmowania dalszych działań w upowszechnianiu edukacji medialnej.

2) Główne problemy w upowszechnieniu edukacji medialnej w Polsce

Pośród głównych problemów związanych z upowszechnianiem wychowania do mediów w Polsce należy wskazać przede wszystkim na brak wspólnej definicji edukacji medialnej oraz spójnej strategii jej rozwoju, obejmującej organy państwa, system szkolnictwa, media i organizacje społeczne.

A) Wspólna definicja edukacji medialnej

Problem z edukacją medialną polega po pierwsze na zbyt szerokim jej definiowaniu. Często edukacja medialna jest mylona z edukacją przez media lub też z zastosowaniem mediów w edukacji. Innym problemem jest sprowadzanie edukacji medialnej do kształcenia dziennikarzy lub też do edukacji informatycznej, technicznego instruktazu „jak korzystać z nowych mediów”. Wreszcie edukacja medialna jest błędnie przedstawiana jako profilaktyka uzależnień, zwłaszcza od gier komputerowych i Internetu.

W Polsce nadal mamy problem ze zgodnym rozumieniem, czym jest edukacja medialna – wychowanie do odbioru i korzystania ze środków przekazu. Ten sposób definiowania czyni z edukacji medialnej dyscyplinę humanistyczną, w której centrum stawiamy nie technologię, ale osobę człowieka. Celem staje się nie tylko umiejętność technicznego korzystania z mediów jako narzędzi informacji i tworzenia, ale również kształtowanie postaw względem przekazów medialnych, zwłaszcza postawy krytycznej, świadomej, selektywnej i kreatywnej. Problemem podstawowym naszej dyscypliny i działalności praktycznej jest wypracowanie wspólnej definicji, podstaw dydaktycznych (cele, metody, środki) oraz programu wychowania do mediów. Istota sporu dotyczy również etycznych podstaw edukacji medialnej.

²⁹ G. D. Stunża, Edukacja medialna w szkole? Edukator medialny, <http://www.edukatormedialny.pl/2009/12/edukacja-medialna-w-szkole-czyli-krrit.html> (dostęp 16.05.2011).

Czy redukujemy ją jedynie do kształcenia technicznego, czy też dopuszczamy możliwość łączenia z określonym systemem etycznym czy też poszukujemy wspólnego minimum etycznego – pewnego rodzaju karty praw podstawowych odbiorcy.

Edukacja medialna nie powinna być przestrzenią sporu ideologicznego. Dowodem takie sporu jest polemika z Grzegorzem D. Stunżą, pedagogiem mediów, który po prezentacji programu MEDIA AKTYWNI wyraził następującą opinię, odnosząc się do chrześcijańskich inspiracji, stojących u początków mojego projektu: jako pedagog wyczulony jestem na ukryte ideologiczne założenia. Nie dyskwalifikuje to rzecz jasna prezentowanego projektu, dobrze wiedzieć, do jakich ideałów się odwołujemy i z jakiej ideologii wyprowadzane są cele wychowania. Ułatwia to zdecydowanie dyskusję i krystalizuje warunki sporu³⁰.

Z drugiej strony trudno jednak odmówić m.in. środowiskom katolickim wkładu w promocję wychowania do mediów. Odwołanie się do etyki w edukacji medialnej czyni z niej bardziej proces formacji medialnej niż kształtowania kompetencji medialnych lub też – ujmując inaczej – jest to rozszerzenie pojęcia kompetencji medialnej o elementy etyczne. Jak zauważa bp Adam Lepa nieuwzględnianie w wychowaniu do mediów etycznej oceny środków masowego komunikowania sprawia, że staje się ono pozbawione najważniejszych odniesień i motywacji. Rzutuje to negatywnie na trwałość procesu wychowania do mediów, zawiesza go w niebezpiecznej próżni³⁰. Śp. ks. prof. Antoni Lewek, założyciel Instytutu Edukacji Medialnej i Dziennikarstwa na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, zachęca z kolei by edukację medialną, pojmowaną nie jako technikę, lecz jako etykę, prowadzili odpowiednio przygotowani do tego nauczyciele³¹.

Pracując nad programem i podręcznikiem metodycznym do edukacji medialnej MEDIA AKTYWNI również postawiłem sobie pytania o etyczne podstawy wychowania do mediów, dostrzegając jednak możliwe nieporozumienia związane z tym zagadnieniem. Edukacja medialna nie jest ideologią. (...) Ma służyć edukacji złożonej, określonym dziedzinom poznania i naszej aktywności. Ona jedynie dostarcza instrumentarium. (...) Edukacja medialna odwołuje się do aksjologii, co nie znaczy, że staje się określoną ideologią. W edukacji medialnej nie narzucamy określonych wartości odbiorcy, ale wzmacniamy jego zdolność wartościowania. (...) Krytyczna postawa wobec mediów polega na niedowierzaniu wszystkiemu, co jest mi przekazywane poprzez media. Po drugie jest badaniem danego przekazu, zgodnie z przyjętą aksjologią. Po trzecie jest kształtowaniem własnej aksjologii, zbioru wartości, którymi się kierujemy w życiu. W krytycznej postawie mówimy

³⁰ A. Lepa, Postulat oceny etycznej w wychowaniu do mediów, *Katolik.pl*, <http://www.katolik.pl/index1.php?st=artykuly&id=1826> (dostęp 16.05.2011).

³¹ A. Lewek, Kościół a mediokracja w Polsce, „Kultura – Media – Teologia” 2(2) 2010, http://kmt.uksw.edu.pl/media/pdf/kmt_2010_2_lewek2.pdf, s. 17 (dostęp 22.06.2011).

także o budowaniu własnych poglądów i opinii na dany przekaz, o dokonywaniu ocen moralnych. Stąd program edukacji medialnej obejmuje również zagadnienia etyczne i estetyczne, związane z oceną przekazów. Stąd edukacja medialna to również elementy aksjologii, dyskusji o wartościach, które są prezentowane w mediach³².

B) O Polską strategię edukacji medialnej

Według badań TNS OBOP przygotowanych na zlecenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji pod koniec 2009 roku: 63 proc. Polaków opowiada się za wprowadzeniem edukacji medialnej jako odrębnego przedmiotu do szkół. 73 proc. badanych uważa szkołę za najważniejsze miejsce wychowania do mediów, na drugim miejscu wskazując rodzinę – 52 proc³³. To potwierdza społeczny postulat wprowadzenia edukacji medialnej jako przedmiotu szkolnego. Trzeba jednak zauważyć, że wychowanie do mediów nie może być jedynie zadaniem szkoły. Zgodnie z zaleceniami Unii Europejskiej, o czym była już mowa, edukacja medialna powinna dotyczyć wszystkich grup społecznych: od dzieci przedszkolnych po seniorów³⁴. Problem nie koncentruje się zatem wokół postulatu szkolnej edukacji medialnej, ale domaga się wdrożenia ogólnokrajowego programu edukacji medialnej, obejmującego różne instytucje społeczne.

Ideą takiej strategii był przywoływany już Narodowy Program Edukacji Medialnej ministra Piotra Boronia. Strategia to również ważny punkt planowanego stanowiska IFAP UNESCO. Jarosław Lipszyc w ramach Paktu dla edukacji³⁵ zaproponował również utworzenie społecznej koalicji na rzecz rozwoju edukacji medialnej w Polsce.

Obecnie edukacja medialna w Polsce jest bardziej społecznym ruchem rodziców i nauczycieli, i to ruchem zatowiszowanym, co miała w jakimś stopniu zmienić inicjatywa Forum Edukacji Medialnej KRRiT. Jak zauważa prof. Tomasz Szkudlarek, pedagog, obecnie jedyną szansą edukacji medialnej jest edukacja nieformalna, choćby rodzaj internetowego „streetworkingu”. Ma rację – komentuje jego wypowiedź Mirosław Filiciak, pedagog mediów – bo skoro nawet dyrektywa Komisji Europejskiej o edukacji medialnej nie jest w stanie zmusić MEN do innych niż tylko pozorowanych działań na rzecz wprowadzenia do szkół zagadnień medialnych, pozostają działania partyzanckie, poza ojcjalnym obiegiem. Pomysł jest ekscentryczny, ale skoro MEN nie robi nic poza pudrowaniem trupa, nie widać alternatyw. Do zobaczenia na tajnych kompletach – przewiduje Filiciak³⁶.

³² P. Drzewiecki, MEDIA AKTYWNI..., dz. cyt., s. 65; 70.

³³ Prezentacja przygotowana przez TNS OBOP na temat edukacji medialnej, <http://www.krrit.gov.pl/bip/LinkClick.aspx?ileticket=XtKxb%2biOVaA%3d&tabid=310> (dostęp 23.02.2010).

³⁴ Rezolucja Parlamentu..., dz. cyt., nr 11.

³⁵ Pakt dla edukacji, <http://paktdlaedukacji.pl/> (dostęp 22.06.2011).

³⁶ M. Filiciak, MEN i edukacja medialna, czyli pudrowanie trupa, <http://kultura20.blog.polityka.pl/?p=654> (dostęp 18.05.2009).

Według nowej ustawy o radiofonii i telewizji instytucją najbardziej kompetentną w tworzeniu strategii edukacji medialnej powinna być Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji. Zgodnie z art. 6, ust. 2, pkt. 13 znowelizowanej 25 marca 2011 roku ustawy do zadań Krajowej Rady należy w szczególności: upowszechnianie umiejętności świadomego korzystania z mediów (edukacji medialnej) oraz współpraca z innymi organami państwowymi, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami w zakresie edukacji medialnej³⁷. Strategia powinna zatem obejmować i działania podejmowane przez różne podmioty (państwowe, pozarządowe), a sama edukacja medialna w Polsce zachować charakter wielozadaniowości. Tworzenie strategii nie wynika jednak bezpośrednio z zapisów ustawy. Nie jest również jasne, jaki jest zakres kompetencji KRRiT w tym zakresie, w jaki sposób np. odpowiadałaby za jakość szkolnych i społecznych programów wychowania do mediów. Brak społecznej czy też narodowej strategii utrudnia upowszechnienie edukacji medialnej w Polsce. Pozostaje mieć nadzieję na podjęcie przez KRRiT prac nad jej powstaniem.

C) Modele promocji edukacji medialnej i kluczowa rola mediów

Istotny problem w upowszechnianiu edukacji medialnej – który również należałoby objąć projektowaną strategią – dotyczyłby działań związanych z jej promocją, także promocją w mediach. Znane są rozwiązania w tym zakresie polegające na przygotowaniu broszur, ulotek czy też spotów telewizyjnych³⁸. Istotny jest tutaj model takiej promocji. Można wskazać na dwie formy pewnego paradygmatu promocji edukacji medialnej. Pierwszy – określmy go modelem zagrożenia – polegałby na głównie działaniach proilaktycznych, mających zapobiec negatywnym skutkom mediów. Takim przykładem są kampanie mające na celu pogłębianie medialnej świadomości rodziców m.in. niemiecka *Wo ist Klaus?* czy rumuńska *Danger Children*³⁹. Drugi to model pozytywny, bardziej odpowiadający charakterowi edukacji medialnej jako właśnie pozytywnej odpowiedzi na środki przekazu, a nie na przerażaniu medialnymi zagrożeniami. Wymaga to jednak długotrwałego wysiłku dydaktycznego, inaczej niż w przypadku doraźnych kampanii. Model edukacji pozytywnej wydaje się również skuteczniejszy i bardziej zachęcający odbiorców. Buduje postawy i budzi zainteresowania. Np. uczenie historii mediów może pokazywać, jak zmienia się nasz świat i jego cywilizacyjne wytwory. Daje to również poczucie sensu technologicznej zmiany. To również model ukazujący media jako element własnej twórczości czy hobby.

W tym modelu ważną rolę mogą odegrać same media jako instytucje społecznej odpowiedzialności za odbiorcę. Edukacyjno-medialne public relations mediów

³⁷ Ustawa z dnia 25 marca 2011 roku o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. Nr 85, poz. 459, pkt. 7.

³⁸ Zob. P. Drzewiecki, Jak wypromować edukację medialną? <http://presscafe.eu/?p=463>; Tenże, 5 problemów z edukacją medialną, <http://presscafe.eu/?p=458> (dostęp 23.06.2011).

³⁹ Zob. tamże.

polegałoby przede wszystkim na wzmacnianiu społecznego zaufania do środków przekazu. Jak zauważa Barbara Cieślińska, która jako jedna z pierwszych dostrzegła możliwość zastosowania metod PR w edukacji medialnej: współczesny człowiek żyje w świecie, w którym jego poczucie bezpieczeństwa jest systematycznie naruszane. (...) Taką wizję mogą niestety utrwalać media, ponieważ zasady ich funkcjonowania nie są zrozumiałe przez odbiorców, a treści przekazywane przez media mówią na ogół o wielu negatywnych zjawiskach. Działalność PR, której jednym z celów jest budowanie społecznego zaufania, może neutralizować zdeformowany obraz rzeczywistości społecznej poprzez dostarczanie wiarygodnych prawdziwych treści⁴⁰.

D) Pilotażowe programy edukacji medialnej w szkołach

Nowa podstawa programowa, chociaż rozproszono w niej treści medialne po różnych przedmiotach, daje jednak pewną szansę, z której można skorzystać. Z jednej strony należy pomóc nauczycielom wszystkich specjalności wykorzystywać media w dydaktyce i uczyć wychowywania do mediów m.in. polonistów, katechetów czy nauczycieli wiedzy o kulturze. Z drugiej testować pilotażowo rozwiązanie z odrębnym przedmiotem, np. promować edukację medialną w określonym rodzaju szkół np. w szkołach społecznych i prywatnych lub też eksperymentować z określonym geograficznie rejonem np. Mazowszem. Taki pilotażowy projekt ułatwiłby promocję edukacji medialnej w szkołach, w skali całego kraju. Zmierzałby również do wypracowania bardziej efektywnych programów edukacyjnych. Należałoby również zbadać najbardziej dogodną formę edukacji medialnej – postulatywnie są to odrębne lekcje szkolne. Prowadzenie badań ilościowych i jakościowych w tym zakresie mogłyby również w podjęciu prac nad nową, społeczną lub społeczno-rządową, spójną podstawą programową wychowania do mediów.

Wnioski

W artykule przedstawiłem jedynie najważniejsze inicjatywy dotyczące edukacji medialnej ostatnich lat. Realizacja analizowanych wyżej społecznych postulatów z pewnością przyczyniłaby się do upowszechnienia edukacji medialnej w Polsce, itowpożądanymkierunku.Europejskiezaleceniaidyrektywtywtmzakresiewymuszają inicjatywy legislacyjne, rządowe i pozarządowe. Problemem jest sposób podejścia do nowoczesnej edukacji w Polsce, która przestała być domeną jedynie szkolnictwa, a staje się wizją rozwoju współczesnego społeczeństwa, które określamy od dawna jako społeczeństwo informacyjne. To właśnie dzięki nowym mediom (Internetowi,

⁴⁰ B. Cieślińska, Zastosowanie public relations w edukacji medialnej, http://www.uz.zgora.pl/kmti/konferencje/media_a_edukacja/referaty/cieslinska.pdf (dostęp 21.05.2009).

technologiom mobilnym) zyskujemy nowe obszary edukacji, które ciągle pozostają w domenie edukacji nieformalnej, poszkolnej czy pozaszkolnej lub mają charakter eksperymentalny i nowinkarski. Można też przewidywać, że brak dostatecznej promocji edukacji medialnej będzie prowadzić do konfliktu pomiędzy tradycyjną szkołą a mediami, dlatego to w pierwszej kolejności instytucji szkoły potrzebna jest edukacja medialna.

Edukacja medialna służy przede wszystkim budowaniu nowego modelu społeczeństwa – świadomych obywateli, dokonujących lepszych wyborów konsumentów czy też krytycznych uczestników kultury. Niezależnie od realizowanych inicjatyw pod wpływem nowych technologii medialnych dokonuje się samorzutny proces kulturowy, który wymusza reformy. Proces ten wymaga jednak naszego wsparcia, dlatego należy mieć nadzieję na szybszą realizację przynajmniej niektórych analizowanych w artykule postulatów.

Bibliografia

- Cieślińska B., Zastosowanie public relations w edukacji medialnej, http://www.uz.zgora.pl/kmti/konferencje/media_a_edukacja/referaty/cieslinska.pdf (dostęp 21.05.2009).
- Drzewiecki P., Edukacja medialna w nowej podstawie programowej kształcenia ogólnego, „Biuletyn Edukacji Medialnej” 2010 nr 1, s. 22 – 33.
- Drzewiecki P., MEDIA AKTYWNI. Dlaczego i jak uczyć edukacji medialnej? Program nauczania edukacji medialnej dla gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych z opracowaniem metodycznym, Otwock-Warszawa 2010, <http://presscafe.eu/images/MediaAktywni.pdf>, ss. 188.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskie i Rady 2007/65/WE o audiowizualnych usługach medialnych (AVMS) przyjęta 11 grudnia 2007 roku. Preambuła, motyw 37; art. 26.
- Edukacja medialna, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, <http://www.krrit.gov.pl/bip/EdukacjaMedialna/tabid/310/Default.aspx> (dostęp 22.06.2011).
- Edukacja medialna, PressCafe.eu
- Europejskie podejście do umiejętności korzystania z mediów w środowisku cyfrowym, Komisja Wspólnot Europejskich, Bruksela, dnia 20.12.2007, KOM (2007) 833.
- Filmoteka szkolna, <http://www.ilmotekaszkolna.pl/> (dostęp 22.06.2011).
- Godzic W., Drzał-Sierocka A., Raport o mediach audiowizualnych. Priorytet dla edukacji medialnej, <http://www.kongreskultury.pl/title,pid,184.html%20> (dostęp 9.09.2010).
- La déclaration de Bruxelles, <http://www.declarationdebruxelles.be/> (dostęp 22.06.2011).
- Lepa A., Postulat oceny etycznej w wychowaniu do mediów, Katolik.pl, <http://>

www.katolik.pl/index1.php?st=artykuly&id=1826 (dostęp 16.05.2011).

Lewek A., Kościół a mediokracja w Polsce, „Kultura – Media – Teologia” 2(2) 2010, http://kmt.uksw.edu.pl/media/pdf/kmt_2010_2_lewek2.pdf, s. 17 (dostęp 22.06.2011).

Lewek A., Polskie Stowarzyszenie Edukacji Medialnej i Dziennikarskiej im. Jana Pawła II. Dokumentacja powstania i organizacji, Warszawa 2009.

MEDIA AKTYWNI. Idea społecznej kampanii – propozycja dla mediów, z J. Wendorff-Østergaard (dyrektor Media Desk Polska), http://www.mediadeskpoland.eu/page/_550_media-aktywni---idea-spoecznej-kampanii---propozycja-dla-mediow/ (17.06.2009).

Media Desk Polska, <http://www.mediadeskpoland.eu/> (dostęp 9.09.2010).

Media Starter. Program edukacyjny dla uczniów gimnazjum, Canal +, <http://www.canalpluscyfrowy.pl/mediastarter/cd/start.html> (dostęp 22.06.2011).

Paris Agenda or 12 Recommendations for Media Education, Paris, UNESCO, 21-22 June 2007, <http://www.ifap.ru/pr/2007/070625ba.pdf> (26.08.2009).

Polskie Stowarzyszenie Edukacji Medialnej i Dziennikarskiej im. Jana Pawła II, <http://psemid.pl/> (dostęp 22.06.2011).

Reforma programowa MEN, <http://www.reformaprogramowa.men.gov.pl/> (dostęp 9.09.2010).

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie umiejętności korzystania z mediów w środowisku cyfrowym (2008/2129(INI)), nr 11.

Słowa klucze:

Edukacja medialna w Polsce, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, IFAP UNESCO, Polskie Stowarzyszenie Edukacji Medialnej i Dziennikarskiej

Key Words:

Media education in Poland, the National Broadcasting Council, IFAP UNESCO, the Polish Association of Media Education and Journalism

Summary

The article is an analysis of major social initiatives in media education in Poland in the years 2008 – 2011 and an presentation the main problems with its promotion. The important innovation and inspiration are the new recommendations and EU directives on media education. The author discusses plans of a national strategy for media education, plans for implementation media education as a school subject of its own, shows initiative and new social media educational organizations and evaluate the new legal changes in polish law.